

Poroka ledu: Kako starodavna umetnost kljubuje izginjanju vode

V visokogorju Pakistana prebivalci »sadijo« nove ledenike, da bi preživel podnebno krizo.

Kaj je cepljenje ledenikov?

Lokalno znano kot »poroka ledu«, je to tehnika ustvarjanja umetnih ledenikov na visoki nadmorski višini.

Proces združuje dve vrsti ledu, ki ju prebivalci ločujejo po spolu:

- **Moški led:** Črne barve, vsebuje kamenje in prst.
- **Ženski led:** Svetlejši, bele barve. Domačini verjamejo, da daje bolj plodno vodo za kmetijstvo.

Cilj je združiti ta dva elementa, da bi ustvarili nov vir vode za sušna obdobja.

Sestavitavine za nov ledenik

200 kg
ledu

Voda
sedmih
potokov

Sol,
premog
in slama

Lesene
kletke

200 kg ledu: Mešanica »moškega« in »ženskega« ledu, prinešenega iz različnih dolin.

Voda sedmih potokov: Ključna vezivna tekočina za zlivanje plasti.

Sol, premog in slama: Materiali za izolacijo in spodbujanje zamrzovanja.

Lesene kletke: Tradicionalna oprema za transport na hrbtih prostovoljcev.

Sveto potovanje

V preteklosti, ko ni bilo cest, so prostovoljci hodili peš več dni po strmih in spolzkih gorskih poteh.

Na hrbtih so nosili do **200 kg ledu** v tradicionalnih lesenih kletkah.

Pravilo neprekinjenega gibanja: Led se od trenutka nabiranja do trenutka sajenja ne sme dotakniti tal. Tudi danes vozila, ki prevažajo led, motorjev nikoli ne ugasnejo.

Če se prostovoljec utruji, košare ne odloži, ampak jo neposredno preda drugemu.

Disciplina in ritual

Postopek zahteva strogo spoštovanje okoljskih in duhovnih pravil.

Čistost: Prepovedana je uporaba plastike in nečistega jezika.

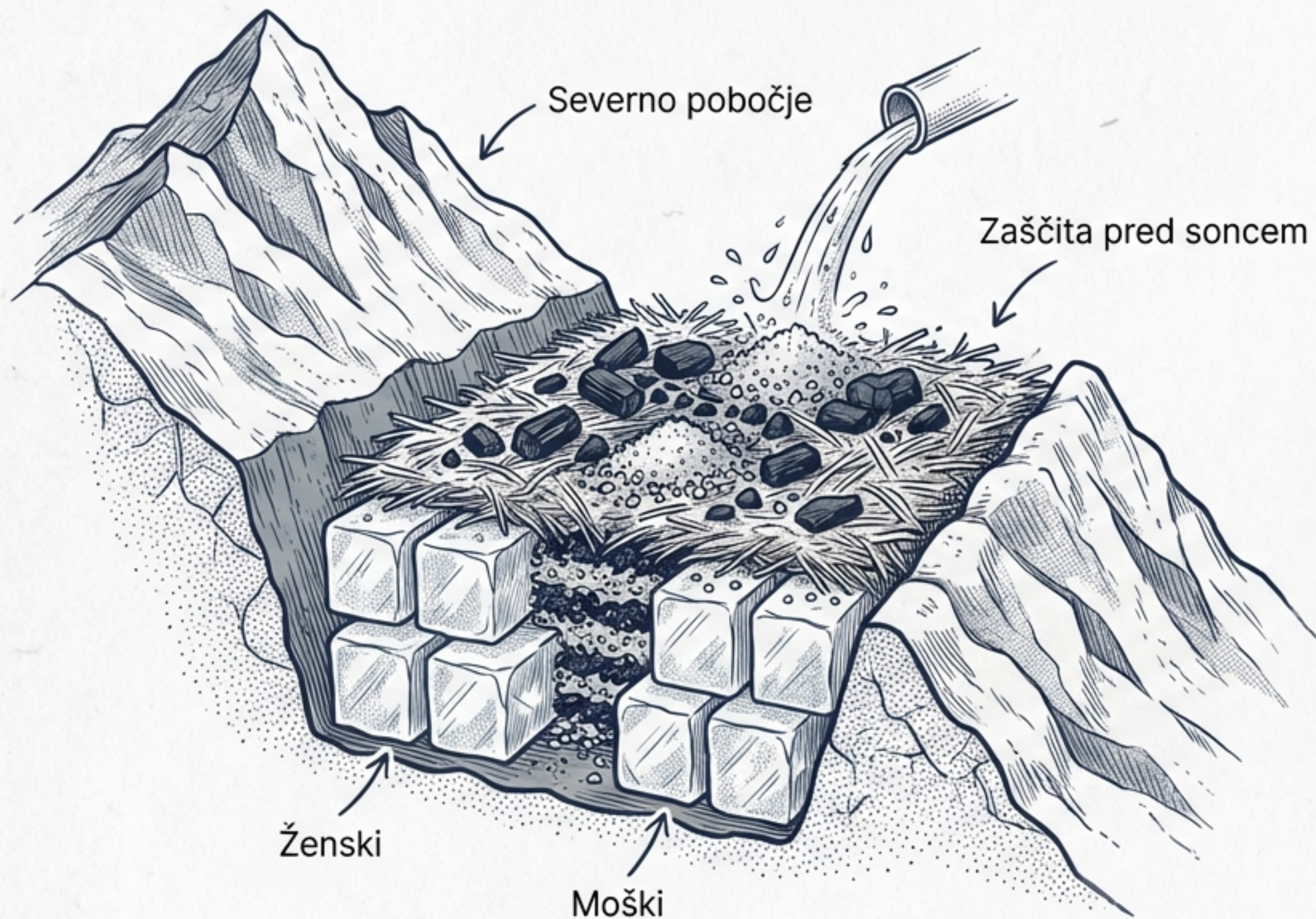
Prehrana: Uživanje zgolj lokalne hrane (pšenica, ječmen, marelice, domač kruh).

Vedenje: Humor, glasba ali škodovanje živim bitjem so strogo prepovedani med transportom.

Skupina pred odhodom recitira verze iz Korana in opravi duhovne obrede za uspeh.

Tehnika sajenja v jarek

Lokacija: Severna pobočja, varna pred plazovi, z malo sonca in močnimi vetrovi.

Postopek:

1. Izkop jarka na varni višini.
2. Zlaganje ledu: Moški kosi na desno, ženski kosi na levo.
3. Plasti se posujejo s soljo, premogom in slamo.
4. Prelijemo z vodo iz sedmih različnih potokov, ki veže plasti v celoto.

Od obrambe do preživetja

- Prvi zapis o cepljenju ledenikov sega v **14. stoletje**.

Sufijski svetnik **Mir Syed Ali Hamadani** je "cepil" ledenik v vasi Giyari, da bi blokiral pot vpadnikom iz Yarkanda.

- Kar se je začelo kot strateška obramba pred roparji, se je skozi stoletja razvilo v metodo za upravljanje s pomanjkanjem vode v enem najbolj krhkih ekosistemov na svetu.

Naložba za prihodnje generacije

Uspešno cepljen ledenik potrebuje približno 20 let, da postane zanesljiv vir vode. Prva 3 leta so ključna za preživetje in rast skozi snežne cikle.

Gang Lho: »Moj dragi otrok ledenik, imaš pašnike za rast... in gore za plezanje.«

To je čustven proces, kjer vaščani pogosto jočejo in molijo za preživetje ledenika. Ob zaključku obreda domačini pojejo ledu in ga nagovarjajo kot živo bitje.

Pakistan: Dežela ledu na robu krize

13.000

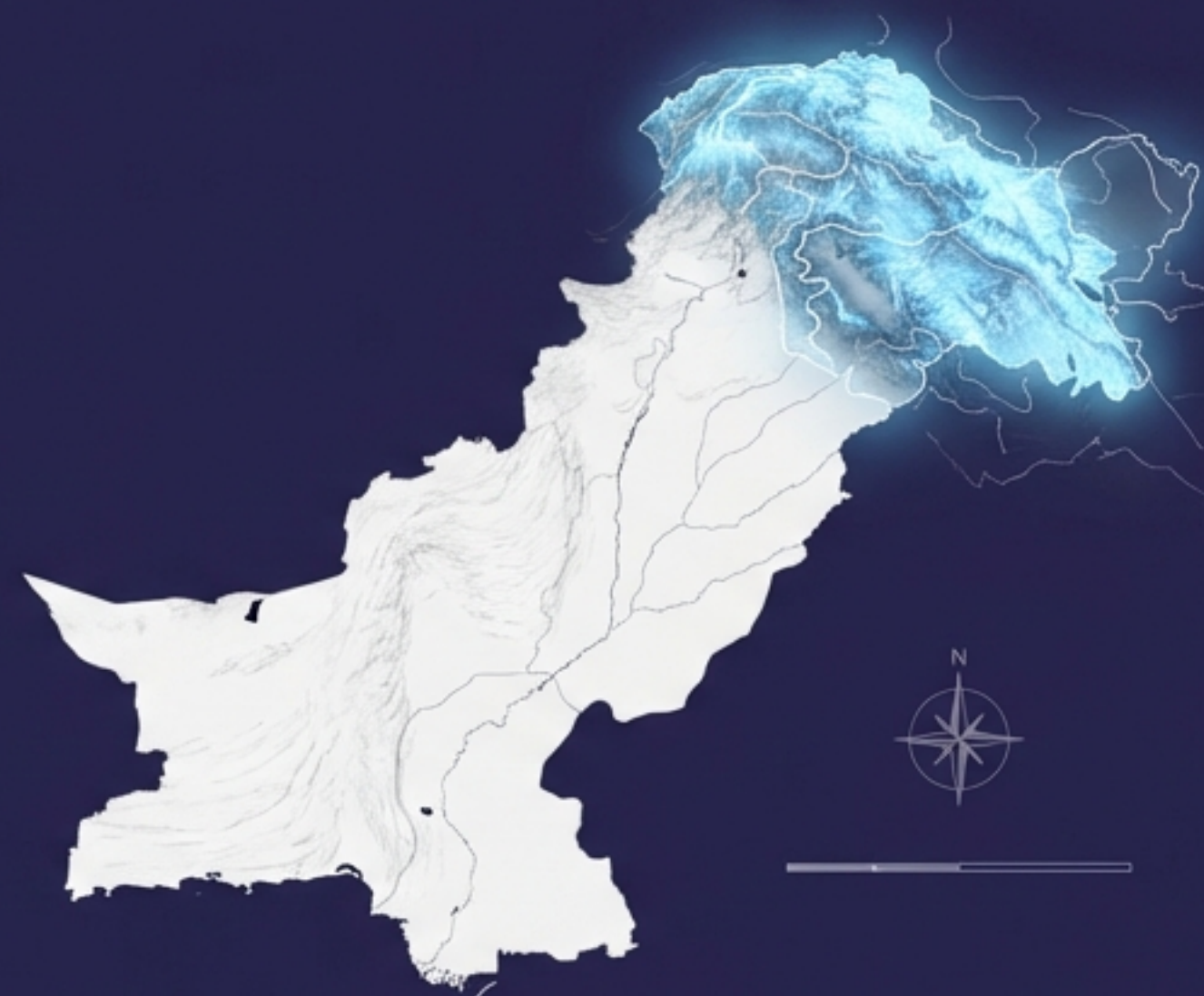
Ledenikov v Pakistanu (več kot kjerkoli zunaj polov).

<1 %

Delež svetovnih emisij, ki jih prispeva Pakistan.

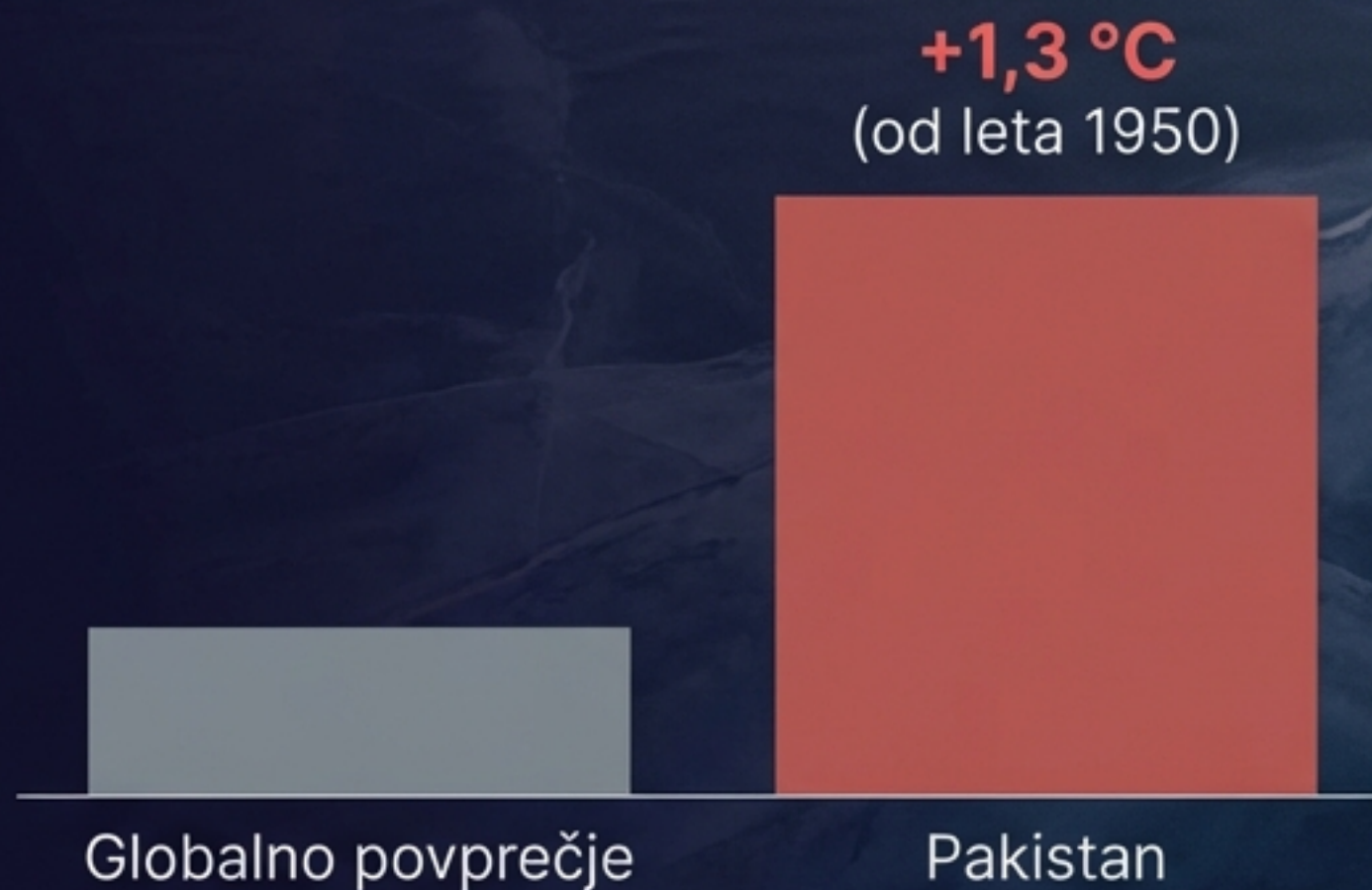
Top 10

Najbolj ogroženih držav za podnebne spremembe.

Nacionalni organ za obvladovanje nesreč (NDMA) opozarja na znatne posledice pospešenega taljenja.

Zakaj se led tali hitreje?

To segrevanje je **dvakrat hitrejše** od globalnega povprečja (vir: Svetovna banka). Posledice so nepredvidljivo sneženje in pomanjkanje vode za namakanje, živino in gospodinjstva.

Atmospheric Editorial

Krhkost sistema: Vojna in toplota

Profesor Zakir Hussain Zakir opozarja: *»V nenormalnih razmerah, kot je vojna, proces lahko propade.«*

Indija in Pakistan sta se zapletla v tri vojne za Kašmir in imata vojaške sile nameščene na ledenikih.

Toplota streliva, premiki vojakov in vojaška oprema neposredno škodujejo občutljivim ledenikom.

Izginjajoče znanje

Mladi se vse pogosteje selijo v urbana središča zaradi **izobraževanja, turizma in posla**.

Tradicionalno namakanje in težko fizično delo »sajenja ledu« postajata manj privlačna.

Domačini se bojijo, da se veriga prenosa domorodnega znanja prekinja prav takrat, ko je najbolj potrebna.

Lekcija za svet

Glede na globalni dvig temperatur cepljenje ledenikov verjetno ne bo celovita rešitev za taljenje pakistanskega ledu.

Vendar pa ostaja močan primer, kako **domorodno znanje in kolektivna skrb** oblikujeta preživetje v gorah.

To ni le inženiring; je odnos do narave, ki temelji na spoštovanju, potrpežljivosti in skupnosti.

Viri in zasluge

Ta predstavitev temelji na poročanju **Al Jazeera** v partnerstvu s **Pulitzer Center**.

Članek: *Glacier grafting: How an Indigenous art is countering water scarcity*
(avtorja: Ijlal Haider in Faras Ghani).

Lokacija: Skardu, Pakistan.